

Wijzigingsvoorstellen Kunstendecreet

Context

1. Evaluatie beoordelingsprocedure nieuw Kunstendecreet

In het najaar van 2016 voerde het Departement CJM in samenwerking met de Adviescommissie een brede evaluatie uit over de beoordelingsprocedures in het Kunstendecreet, na het doorlopen van de eerste beoordelings- en besluitvormingscyclus voor werkingssubsidies (beslist eind juni 2016).

Doel was na te gaan of de doelstellingen van het nieuwe kunstendecreet gehaald werden, met name:

- vereenvoudiging procedures en tools
- efficiëntieverhoging
- planlast- en werklastvermindering voor aanvragers, beoordelaars en administratie
- objectivering en onpartijdigheid
- schottenloosheid
- consequente besluitvorming van landschapstekening tot beslissing

De oefening bestond uit een schriftelijke evaluatie door voorzitters in juni 2016 en doorlopende bijsturingen van de Adviescommissie, op basis waarvan een enquête werd samengesteld voor zowel aanvragers als beoordelaars die doorging in september 2016, waarna ook de stakeholders Kunstenpunt, OKO en de adviesraad SARC schriftelijke input gaven. Er volgden feedbackgesprekken met aanvragers, beoordelaars, voorzitters, Kunstenpunt, OKO en Adviescommissie in najaar 2016. In alle feedbackgesprekken werden de eerste resultaten toegelicht en konden de aanwezigen nuanceren, verduidelijken en toevoegen. Ze werden ook gepolst over een aantal pistes voor verbetering die de administratie voorstelde.

Uit deze evaluatie bleek een grote overeenstemming over de belangrijkste aandachtspunten :

- Kennis van beoordelaars:
de wisselende samenstelling van beoordelingscommissies geeft problemen: zowel bij aanvragers als (een deel van de) beoordelaars leeft de perceptie dat er onvoldoende kennis en kennisopbouw zou zijn bij de beoordelaars over de aanvragers en hun context, wat de kwaliteit van de adviezen niet ten goede komt.
- Landschap en budget:
de louter individuele beoordeling van dossiers zonder zicht op het landschap en zonder zicht op het beschikbare budget genereert minder goede adviezen, valse verwachtingen en misverstanden
(enquête september 2016: slechts 25% van de respondenten – zowel wie subsidies kreeg als wie niet kreeg - is tevreden over de vertaling van de adviezen naar de beslissing).
De gesprekken met de centrumsteden en provincies zorgden voor belangrijke informatie over het landschap maar kwamen vrij laat in het proces.
- Artistiek/zakelijk advies:
Het gewicht van het zakelijk advies is te groot, het artistiek advies geraakt op de achtergrond, de dubbele adviezen (artistiek/zakelijk) zijn moeilijk leesbaar, bevatten overlappingsen of onderlinge tegenstrijdigheden, en de 25-delige waardenschaal werkt niet bij beperkte budgetten (leidt tot gepolariseerde strategische beoordeling).

- **Werklast:**
De werklast is te hoog, zowel voor beoordelaars als administratie (ruim 300 aanvragen voor werkingsubsidies 1x/5 jaar, circa 300 aanvragen beurzen en projecten per ronde 3x/jaar) en de dossiersjablonen in KIOSK worden als omslachtig ervaren door aanvragers.
- **Repliek/verhaal:**
De repliek- en verhaalprocedure was bijzonder complex, arbeidsintensief en weinig effectief. Bij de artistieke adviezen werden na repliek 17% van de adviezen gewijzigd qua categorie, bij de zakelijke adviezen 23%. Er kwamen een aantal verschuivingen in de rangorde, maar dit maakte de eindbeslissing niet transparanter.

Uit de evaluatie kwamen nog een drietal andere aandachtspunten naar voor, waarvoor eveneens remediërvorstellen zijn uitgewerkt. Omdat deze geen aanpassing van de regelgeving vereisen maar te maken hebben met louter uitvoering, afstemming en werkafspraken, zijn ze niet opgenomen in de hierna volgende fiches. We vermelden ze hieronder kort ter info:

- **Participatie (onduidelijkheid over de interpretatie van functies):**
naar aanleiding van de zeer ongelijkmatige interpretaties van de functie participatie is in 2016-2017 een studie uitgevoerd door de Karel de Grote Hogeschool Antwerpen met als titel 'Onderzoek naar de functie participatie in het Kunstendecreet'. Dit resulteerde in een aantal aanbevelingen en scenario's om deze functie meer eenduidig te beoordelen. Op basis van deze scenario's zal een nieuwe invulling van de functie participatie gecommuniceerd worden in het voorjaar 2018.
- **Rol van de Adviescommissie:**
de rol van de Adviescommissie was voor een deel van aanvragers en beoordelaars niet duidelijk. Dit is grotendeels een kwestie van communicatie stroomlijnen tussen alle betrokkenen. De conclusies van de Adviescommissie worden ondertussen op de website van de administratie gepubliceerd en er wordt gewerkt aan een optimale afstemming met de voorzitters van de beoordelingscommissies en aan de doorstroming naar en van de BC waarbij de secretaris (administratie) een sleutelrol is toebedeeld.
- **Digitale aanvraag- en beoordelingstool KIOSK en OLIAD:**
Uit de enquête bleek dat de digitale tool voor indiening en opvolging KIOSK en de adviestool OLIAD niet helemaal aan de wensen van de gebruikers voldeden. Hun bemerkingen werden meegenomen in de al geplande integratie van de (voorheen aparte) adviestool OLIAD in de aanvraag- en opvolgingstool KIOSK. Andere aanpassingen zijn o.a. het wegwerken van overlappingen tussen artistiek en zakelijk advies en de onderlinge afstemming van de cyclus van aanvraag, actualisering en verantwoordingsdossier met automatische copy/paste-mogelijkheden, wat de planlast voor aanvragers zal verlagen. De aanpassing van KIOSK is een doorlopend proces. Zo zal de voorgestelde aanpassing met betrekking tot het zakelijk advies (zie voorstel 2) tot een verdere vereenvoudiging van KIOSK leiden. Daarnaast is er een brede klantenbevraging gepland in het najaar van 2018, na afronding van de volledige cyclus actieplan-werkingsverslag-toezicht voor het eerste werkingsjaar 2017 volgens het nieuwe kunstendecreet, waaruit nieuwe aanpassingen zullen voortvloeien.

2. Remediëringstraject 2017

In het voorjaar van 2017 werden binnen de afdeling Kunsten van het Departement CJM thematische werkgroepen opgericht om de resultaten van de evaluatie om te zetten in verbetervoorstellen. Ook de Adviescommissie boog zich hierover in opeenvolgende vergaderingen.

In het najaar van 2017 werden de verbetervoorstellen in overleg met het kabinet Cultuur en de Adviescommissie, en na een hoorzitting in het Vlaams Parlement op 26 oktober met SARC, OKO en Kunstenpunt, verder uitgefilterd en omgezet in wijzigingsfiches.

Er wordt geopteerd voor een beperkte wijziging van het decreet waarbij de voornaamste pijnpunten worden aangepakt terwijl de basisfilosofie en het kader behouden kunnen blijven.

Zoals hierboven aangehaald zijn hier enkel die wijzigingsvoorstellen opgenomen die aanpassing van de regelgeving impliceren. Sommige aanpassingen van de regelgeving zullen zich verder vertalen in aanpassingen van de uitvoering in de vorm van draaiboek of KIOSK.

In de hierna volgende overzichtstabel wordt tentatief aangekruist op welk niveau de aanpassingen zich in principe zullen situeren, wat bij de latere artikelsgewijze screening mogelijk nog bijgestuurd wordt.

3. Overzicht

A. INHOUDELIJKE VOORSTELLEN	KD	BVR	MB	Draai-boek	KIOSK
<i>1/ meer kwantitatief onderbouwde landschapstekening en visienota</i>	X	X	-	X	X
<i>2/ anders dossier gebonden adviseren: geen autonoom zakelijk advies meer maar één omvattend advies met relatieve score</i>	X	-	-	X	X
<i>3/ anders dossier overschrijdend adviseren: het voorstel van beslissing is afgestemd op budget én visienota</i>	X	-	-	X	-
<i>4/ kennisverhoging commissieleden: gedeeltelijk vaste commissies</i>	-	X	X	X	-
<i>5/ invoering van een hearing bij werkingssubsidies</i>	X	X	X	X	X
<i>6/ schrapping van de verhaalprocedure, behoud repliekmogelijkheid</i>	X	X	X	X	X
<i>7/ schrapping van jaarlijkse actieplannen, vervanging door eenmalig geactualiseerd beleidsplan</i>	X	X	X	X	X
<i>8/ kleine wisselende commissies voor kleine subsidies</i>	-	-	X	X	X
<i>9/ kleine subsidies uitbetalen in 1 keer</i>	-	-	X	-	X
<i>10/ geen zakelijk-beheersmatig verslag meer voor PS OR onder 15.000</i>	-	-	X	-	X
<i>11/ mandaatfuncties voor artistieke en zakelijke eindverantwoordelijken Kunstinstellingen</i>	X	(X)	-	-	-
<i>12/ beslissingsdatum WS verschuiven naar 1/10, indieningsdatum 1/12</i>	X	-	-	X	X

B. TECHNISCHE VOORSTELLEN					
<i>B1/ aankoopcommissie: 6 maanden voor visienota, aanstelling 5 jaar</i>	-	X	-	-	-
<i>B2/ vereenvoudiging zakelijk criterium</i>	X	-	-	-	X
<i>B3/ presentatieplekken: geen opdracht maar een initiatief</i>	-	X	-	-	-

4. Voorstellen

In de hierna volgende fiches worden selectieve wijzigingen voorgesteld met als doel:

- een betere kennisopbouw over de aanvrager;
- een scherpere afbakening van verwachtingen via landschapstekening en visienota;
- coherenter en eenvoudiger advies die meer rekening houden met de landschapstekening, visienota en het beschikbare budget;
- plan- en werklastermindering voor aanvrager, beoordelaar en administratie.

De voorstellen zijn onderling samenhangend. Dit betekent dat ze elkaar versterken en in evenwicht houden: waar het ene voorstel de plan- en werklastermindering kan verhogen wordt dit door een ander voorstel gecompenseerd. Zo zorgen de voorstellen m.b.t. vereenvoudigde advisering en het schrappen van de verhaalprocedure er samen voor dat er een hearingprocedure kan worden ingevoerd.

De voorstellen remediëren bijna in elke fase van de procedure om te komen tot een consequentere besluitvorming en zijn grotendeels in chronologische volgorde te lezen: van landschapstekening naar hearing en advisering en van repliekrecht tot actualisering en uitbetaling.

A. Inhoudelijke voorstellen

Voorstel 1/ meer kwantitatief onderbouwde landschapstekening en visienota

Voorstel:

1/ decretale aanpassing van de omschrijving van de landschapstekening: als een document dat zowel kwalitatieve als kwantitatieve elementen bevat, waarbij de SWOT gebaseerd is op een goede inventarisatie van feiten en waarnemingen die bestaat uit een meer cijfermatig onderbouwde analyse van het huidige landschap, met inbegrip van cijfers over de internationale context, de aanduiding van zowel hiaten als overaanbod, en de benoeming van gewenste verschuivingen.

Ook alle centrumsteden leveren voortaan input voor de landschapstekening aan het Kunstenpunt.

2/ concretere uitwerking van de visienota:

zodanig dat de aandachtspunten uit de visienota effectiever meegenomen kunnen worden bij de advisering en de afstemming van de adviezen aan de visienota (zie voorstel 3). Het principe is reeds voorzien in de opsomming van wat de visienota moet inhouden (KD art.7§2: “aandachtspunten bij de uitvoering van het Kunstendecreet” en “voorstellen voor een nadere bepaling van de criteria voor de beoordeling van subsidievragen binnen het Kunstendecreet”), maar het is verder te onderzoeken of een eventuele herformulering tot een concretere toepassing zou kunnen leiden.

Voorstel 1/ en eventueel voorstel 2/ houden een aanpassing in van het Kunstendecreet.

Context:

Het Kunstendecreet voorziet dat bij aanvang van de legislatuur een landschapstekening wordt opgemaakt die een gedetailleerd beeld geeft van het kunstenlandschap ‘as is’, onder meer via een SWOT-analyse. Op basis daarvan maakt de minister een visienota met beleidskeuzes voor het kunstenlandschap ‘to be’, als motivatiebasis voor latere adviezen en subsidiebeslissingen.

Dit opzet is niet helemaal geslaagd omdat de landschapstekening weinig uitgesproken was en onvoldoende cijfermatige analyses van het landschap bevatte, waardoor ook de visienota minder concrete aanknopingspunten inhield dan beoogd.

Toelichting:

Het doel is te komen tot een kwantitatiever opgebouwde landschapstekening, als een feitelijke foto van de bestaande toestand, op basis waarvan een meer heldere en richtinggevende visienota voor de toekomst kan worden geschreven.

De decretaal reeds voorziene “nadere bepaling van de criteria” is daarbij een mogelijkheid om de criteria voor de beoordelaars te verfijnen, en de “aandachtspunten bij de uitvoering van het Kunstendecreet” zou tot een concrete oplisting kunnen leiden om te gebruiken bij de afstemming en uiteindelijke rangschikking van de adviezen (zie voorstel 3).

In het binnenkort op te starten overleg tussen Kunstenpunt en overheid over de aanpak van de landschapstekening (uit te werken in 2018-2019) kan dit al meegenomen worden. Aandachtspunt is de beschikbaarheid van data, wat een nauwe samenwerking tussen Kunstenpunt en Departement CJM zal vragen.

Het is niét de bedoeling op voorhand budgetten per discipline en grootteorde vast te leggen, omdat de overheid enerzijds het “follow-the-actor” principe wil behouden als één van de succesfactoren

van het Vlaamse kunstenbeleid, en anderzijds het vastleggen van budgetten tot een ongewenste rigiditeit of betonning zou kunnen leiden.

Motivatie:

Beter verwachtingsmanagement en meer duidelijkheid voor aanvragers: aanvragers weten beter wat de beleidsopties zijn. Het biedt een duidelijker kader voor de beoordelaars bij de advisering, voor de administratie bij de afstemming (zie voorstel 3), en voor de minister bij de motivatie, met als resultaat een transparantere besluitvorming.

Voorstel 2/ anders dossier gebonden adviseren: geen autonoom zakelijk advies meer maar één omvattend advies met relatieve score

Van toepassing op werkingssubsidies en projectsubsidies

Voorstel:

In afwachting van de ontwikkeling en invoering van een voorafgaande zakelijke toetsing (quick-scan) in een verdere toekomst, wordt het apart zakelijk advies van de administratie afgeschaft.

Er is nog slechts één advies: een integraal advies van de beoordelingscommissie, met inbegrip van het zakelijk criterium.

De criteria blijven behouden.

De individuele advisering door de beoordelingscommissie resulteert in een motivatietekst met inbegrip van een indicatie over het behouden of dalen van de gevraagde subsidie, en voor intern gebruik: een relatieve score. De relatieve score (in rangordecijfers of %, later uit te werken) moet het mogelijk maken om bij het samenbrengen van alle adviezen een rangorde op te stellen over alle voorliggende dossiers.

Bij meerdere beoordelingscommissies van eenzelfde discipline stemmen de voorzitters onderling af om tot een geïntegreerde score te komen van de discipline of functie (participatie).

De administratie behoudt haar opdracht om slecht zakelijk beheer te signaleren, door input te geven voor het criterium zakelijk beheer wat resulteert in een kleurcode: groen, oranje of rood.

Enkel een rode kleurcode beïnvloedt de inhoudelijke rangschikking of score van de beoordelingscommissies.

Het advies van de beoordelingscommissie bevat géén adviesbedrag.

Dit voorstel vergt een aanpassing van het decreet en de digitale indien/beoordelingstool KIOSK.

Context:

Uit de enquêtes blijkt grote onvrede over de huidige praktijk om op basis van twee autonome adviezen te komen tot één adviesconclusie via een combinatiemethode van artistieke en zakelijke scores (onvoldoende tot zeer goed, 5x5=25 categorieën). Daarnaast was er kritiek op de impact van het zakelijke advies op de inhoudelijke prioritering, en op het feit dat een zakelijk advies werd opgesteld door slechts één medewerker.

Een ander element dat aanleiding geeft tot dit voorstel is de lopende denkoefening binnen het Departement CJM om in de toekomst het zakelijk adviseren op een andere manier te organiseren, met als doel planlastvermindering. Dit is een project in ontwikkeling en nog geen realiteit, maar wel richtinggevend voor een toekomstige andere manier van zakelijk adviseren.

Doel is om op termijn een zakelijke “profielchets” te ontwikkelen voor non-profitorganisaties binnen de cultuursector, gebaseerd op een algoritme dat de zakelijke maturiteitsniveaus kan onderscheiden. Daardoor zouden de zakelijke beoordeling en de ontvankelijkheidstoets kunnen geautomatiseerd worden, de tijdsinvestering voor aanvrager en beoordelaars tot een minimum kunnen beperkt worden en zouden aanvragers op voorhand beter weten wat van een professionele organisatie verwacht wordt (beter verwachtingsmanagement).

In deze toekomstige profielchets, ook wel ‘quick-scan’ genoemd, kunnen een aantal zakelijke elementen opgenomen worden zoals feitelijke checks m.b.t. boekhouding, CAO, governance, enz. (nog nader te bepalen). Dit zijn elementen die nu ofwel als ontvankelijkheidsvoorwaarde of onder

het criterium “zakelijk beheer” worden afgewogen. Bij de verdere ontwikkeling van de quick-scan zal rekening moeten gehouden worden met het verschil tussen werkingssubsidies en projectsubsidies (het is niet van toepassing op beurzen of individuele kunstenaars), de schaal van de organisatie, en of het al dan niet instromers betreft.

Organisaties die niet aan de nodige maturiteitsniveaus voldoen zouden dan in principe niet meer voorgelegd worden aan een beoordelingscommissie. Daarbij zal interpretatieruimte nodig zijn om bepaalde cijfers te kunnen duiden. Uitzonderlijke of afwijkende cijfers kunnen perfect gemotiveerd zijn. Wie voldoet aan de vastgestelde maturiteitsniveaus zal aan de beoordelingscommissie worden voorgelegd, waarna enkel de beoordelingscommissie over het geheel van de aanvraag een advies formuleert.

Deze voorafgaandelijke quick-scan neemt niet weg dat bij een aanvraag voor werkingssubsidies of projectsubsidies nog steeds zal moeten afgewogen worden of de begroting spoort met het artistieke plan. Dit zal een belangrijk zakelijk criterium, aangeleverd door het departement, blijven, als onderdeel van het integraal advies.

Aangezien deze “quick-scan” nog toekomstmuziek is, is er op dit moment geen reden om het decreet hiervoor aan te passen. Dit zal wel moeten gebeuren wanneer de quick-scan eenmaal op punt staat, aangezien het zou gaan om de uitbreiding van de ontvankelijkheidsvoorwaarden voor een werkingssubsidie, wat decretaal bepaald moet worden.

Toelichting:

In het voorliggende voorstel zetten we een stap in de richting van de te ontwikkelen voorafgaande zakelijke quick-scan en de daarop volgende inhoudelijke beoordeling door het aparte zakelijke advies af te schaffen en de beoordelingscommissie de volledige verantwoordelijkheid over het advies te geven, met inbegrip van het zakelijk aspect.

De advisering gebeurt dan als volgt:

1. De administratie behoudt een rol in de voorbereiding van de beoordeling van het zakelijk criterium door een insteek te maken over de haalbaarheid en het sporen van de begroting met de artistieke plannen. Deze insteek resulteert in een kleurcode: groen, oranje of rood. Groen staat voor “geen bezwaar”, oranje betekent “grotendeels in orde, maar toch enkele aandachtspunten” en rood betekent “ernstige bezwaren”. Dit wordt bijvoorbeeld in een aparte kolom opgenomen in het overzicht van alle artistieke adviezen.

De input van de administratie gebeurt steeds door twee personen om de intersubjectiviteit te verhogen. Oranje en rode codes worden besproken met minstens één bijkomende persoon, waarbij ook naar de historiek gekeken wordt.

2. De beoordelingscommissie beoordeelt vervolgens elk dossier op basis van de decretale criteria (al dan niet “nader bepaald door de VR in de visienota”) met inbegrip van het zakelijk aspect. Dit resulteert in een motivatietekst, een indicatie over het bedrag, bvb “dalen ten opzichte van gevraagd en stijgen ten opzichte van huidig subsidiebedrag” en een relatieve score. De relatieve score kan bestaan uit een categorie, rangordecijfer of een % en moet methodologisch nog verder uitgewerkt worden door de AC.

De beoordelingscommissie moet zich daarbij uitspreken over de kleurcodes van de zakelijke insteek, die een signaalfunctie hebben. Een oranje code kan leiden tot een lagere prioritering, maar dit is niet noodzakelijk indien motiveerbaar vanuit de totale

werking. Een rode code resulteert wél in een lagere rangschikking, conform de toekomstige “quick-scan” die deze werkingen er op voorhand zou uithalen.

3. De motivatie, de indicatie over het bedrag en de kleurcode wordt in het geval van werkingssubsidies als voorlopig advies bezorgd aan de aanvrager. De aanvrager kan vervolgens een repliek indienen ter correctie van materiële fouten (zie voorstel 6). De relatieve score wordt niet meegegeven, aangezien dit onderdeel is van een intern afwegingsproces verderop in de procedure.
4. Na verwerking van de repliek stelt de beoordelingscommissie een definitief advies op waarbij de relatieve scores eventueel kunnen worden aangepast.
5. De voorzitters van commissies die dezelfde discipline beoordelen (bvb 3 commissies podiumkunsten of 2 commissies beeldende kunsten) overleggen onderling na behandeling van de repliek bij werkingssubsidies, of na advisering bij andere subsidies, om tot een rangschikking te komen per discipline/functie.
6. De relatieve scores maken het mogelijk om daarna alle voorliggende dossiers in elkaar te schuiven om tot een voorlopige rangschikking te komen.

De manier van prioritering en ineenschuiven is nog uit te werken. Hoe dan ook zal een goede feitelijke onderbouwing van de motivatie steeds de basis moeten zijn:

Uitgaande van het huidige systeem van 25 categorieën, zouden er bij het wegvallen van het zakelijke nog 5 categorieën overblijven. Biedt dit voldoende onderscheid? Zal niet 2/3 van de dossiers in dezelfde categorie terecht komen? Hoe verder verfijnen om tot een hanteerbare onderverdeling te komen?

Het nadeel van bvb een cijfer (1, 2, 3...) is dat bij commissies met meer dossiers dan een andere commissie de cijfers niet eenvoudig in elkaar geschoven kunnen worden: stel commissie 1 heeft 10 dossiers en commissie 2 heeft er 15, dan zouden de cijfers 10-15 van de tweede commissie allemaal na de cijfers 1-10 komen van de eerste. Alle commissies evenveel dossiers geven is geen oplossing aangezien de commissies disciplinematig worden samengesteld (behalve voor functie participatie) en dit niet te voorspellen is. Het relatief in elkaar schuiven (voor elk cijfer van commissie 1 worden cijfers 1-2 van commissie 2 meegenomen) is een oplossing maar wordt zeer ingewikkeld.

Een betere oplossing is dan het scoren van elk dossier met een %. Daarbij is de vraag hoe een commissie tot dit % komt. Worden alle criteria afzonderlijk gewogen? Hoe dan het gewicht per criterium bepalen en wat met criteria die voor sommige initiatieven niet van toepassing zijn? Wordt het gewicht van het niet-relevante criterium dan verdeeld over de resterende criteria? Of resulteert de bespreking in een algemeen % over het geheel, maar waarin ligt dan het verschil met een verfijnd categoriesysteem? Een test in een commissie toont dat 80% van de dossiers een score tussen 65-75% krijgen: dan komt het aan op halve % voor de rangschikking. Zal dit de strategische advisering, die we nu vaststellen, kunnen vermijden?

Deze methodiek dient door de adviescommissie eventueel ism het voorzittersoverleg herbekeken te worden na decretale aanpassing met betrekking tot het zakelijk advies.

7. De voorlopige rangschikking van alle adviezen met inbegrip van de kleurcodes is de basis voor de daarna volgende aftoetsing aan de visienota en het budget (zie voorstel 3).

De scorelijsten van de beoordelingscommissies met de kleurcodes zijn een apart document in de besluitvorming en dus publiek (openbaarheid van bestuur). Hierdoor behoudt een negatieve zakelijke inschatting haar signaalfunctie, en behoudt de administratie haar opdracht om zakelijke onvoldoendes te signaleren, maar het doorslaggevende gewicht van het zakelijke verdwijnt.

Alle huidige criteria blijven behouden, behalve het zakelijk criterium waarvan lid a) en b) vervangen wordt door 1 lid (zie technisch voorstel B2).

Motivatie:

Het opstellen van één globaal advies waarin alle decretale criteria aan bod komen verhoogt de leesbaarheid, vergroot de eenduidigheid, elimineert mogelijke onderlinge tegenstrijdigheid en overlap, vermindert de werklust voor de administratie en geeft resoluut voorrang aan de artistieke kwalitatieve beoordeling. Het remedieert een heel aantal knelpunten uit de evaluatie 2016.

De evaluatie van de kwaliteit van het zakelijk beheer, dat tot nu toe aanleiding gaf tot het apart zakelijk advies, is nooit los te zien van het artistieke plan: het zakelijke is een vertaling van het artistieke. Daarom is het beter alle criteria als geheel door de beoordelingscommissie te laten beoordelen.

De beoordelingscommissie bepaalt geen adviesbedrag aangezien deze bedragen toch niet zijn afgetoetst aan een budgettaire kader en daarna toch nog zouden moeten worden bijgesteld. Daarom is het beter pas een adviesbedrag te bepalen bij het overzicht van alle voorliggende adviezen.

Het alternatief is budgetten verdelen over beoordelingscommissies wat terug schotten zou installeren terwijl onderlinge budgettaire verschuivingen mogelijk moeten blijven. Het zou ook geen rekening houden met mogelijke ongelijke verdeling van kwalitatieve dossiers tussen meerdere dezelfde disciplinecommissies.

De Adviescommissie Kunsten heeft eind 2016 (vergaderingen van 30/9/2016 en 16/11/2016) reeds pistes in deze richting geformuleerd en ondersteunt voorliggend voorstel.

Dit 'geïntegreerde' advies is een verdere doortrekking van de reeds bestaande afstemmings-idee in het Kunstendecreet:

Art 45 § 2. Als er bij de beoordeling van een aanvraagdossier voor een werkingssubsidie, een grote discrepantie bestaat tussen het advies van de commissie en het advies van de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, houden beide partijen een deliberatiemoment. Tijdens het deliberatiemoment streven beide partijen ernaar hun advies zo veel mogelijk op elkaar af te stemmen.

Voorstel 3/ anders dossier overschrijdend adviseren: het voorstel van beslissing is afgestemd op visienota en budget

Van toepassing op werkingssubsidies, projectsubsidies en beurzen

Voorstel:

In het Kunstendecreet een toevoeging opnemen zodat het voorstel van beslissing dat de administratie voorlegt aan de minister over het geheel van de voorliggende dossiers “is afgestemd op eerdere beslissingen, op de visienota en het beschikbare budget”.

Dit zorgt ervoor dat de rangschikking die ontstaat door het samenbrengen van de indicatieve waarderingen van de individuele adviezen kan aangepast worden in functie van landschapszorg.

De afstemming op visienota en beschikbaar budget gebeurt door de administratie.

De administratie bepaalt het adviesbedrag in het voorstel van beslissing op basis van de indicatie over het behoud of dalen van het bedrag en de individuele motivaties door de beoordelingscommissies, het beschikbare budget en de afstemming op de visienota.

Bij werkingssubsidies voert de Adviescommissie een methodologische toetsing uit op de afstemming door de administratie, conform haar huidige decretale opdracht (KD art 39) om “er op toe te zien dat het proces van artistiek-inhoudelijke beoordeling plaatsvindt binnen het kader van de visienota”.

De afstemming gebeurt bij voorkeur bij zowel werkingssubsidies, projecten als beurzen, om rekening te kunnen houden met eerder genomen keuzes aangezien deze deel uitmaken van de context. Daardoor kunnen bij elke beslissing specifieke en/of complementaire klemtonen gelegd worden.

Dit voorstel vergt een aanpassing van het decreet.

Context:

Een belangrijke frustratie over de vertaling van adviezen naar eindbeslissingen lag in de automatische rangschikking op basis van de individuele categorieën (1-25), waarbij de ‘lat’ op een bepaalde hoogte kwam te liggen volgens beschikbaar budget, waardoor een aantal hiaten in het landschap ontstonden. Er gebeurden geen bijstellingen op basis van landschapszorg in de adviesfase, wel door de minister achteraf.

Dit is een gevolg van het loslaten van 1 commissie per discipline en de louter dossiermatige advisering: de commissies hadden vroeger wel overzicht op alle dossiers voor die specifieke discipline of werkvorm, maar door de verdeling van gelijkaardige dossiers over meerdere commissies bij grote aantallen heeft één commissie geen zicht meer op het geheel.

De afstemming van het ontwerp van beslissing op de visienota en het beschikbare budget is een noodzakelijke en inhoudelijk cruciale stap in functie van landschapszorg, maar is momenteel niet voorzien. Deze bijstelling overstijgt momenteel zowel de opdracht van de Adviescommissie als die van de administratie:

- de Adviescommissie heeft weliswaar de opdracht om “erop toe te zien dat het proces van artistiek-inhoudelijke beoordeling plaatsvindt binnen het kader van de visienota” (KD art 39§3) maar ze kan de prioritering die uit de adviezen naar voor komt niet aanpassen en ze heeft geen machtiging om de budgettaire oefening te maken.
- Omgekeerd is de administratie wel gemachtigd om de budgettaire oefening te maken maar kan zij momenteel de prioritering die in de adviezen naar voor komt niet aanpassen op basis van inhoudelijke argumenten uit de visienota.

Dat de aanpassing nu enkel door de minister kan gebeuren, houdt het risico in op een minder gedragen of transparante beleidsbeslissing.

Toelichting:

De advisering zou in de toekomst dan als volgt gebeuren (verder te detailleren via draaiboek):

1. Het samenvoegen van alle relatieve scores resulteert in een voorlopige rangschikking (zie voorstel 2) en een voorlopige budgetbesteding op basis van de gevraagde bedragen.
2. Dit is het startpunt voor de inhoudelijke afweging op basis van de visienota (meer bepaald de "aandachtspunten bij de uitvoering van het Kunstendecreet", zie voorstel 1) en het beschikbare budget. Het is een afweging die de belangen per discipline overstijgt en organisaties in relatie tot elkaar plaatst. Het gaat om het evenwicht van het totaal en om de gewenste nieuwe ontwikkelingen daarin.

Bij projectsubsidies en beurzen is bij deze afweging ook de verhouding tot eerder genomen beslissingen over werkingssubsidies of eerdere projectrondes relevant: door in het voorstel van beslissing ook voorgaande beslissingen als context mee te nemen worden bepaalde focuspunten of compensaties mogelijk.

3. De bepaling van het adviesbedrag gebeurt in samenhang met deze afweging over het geheel van initiatieven omdat elk individueel bedrag invloed heeft op het geheel: over hoe meer organisaties het budget verdeeld wordt, hoe kleiner het budget per organisatie en omgekeerd.

Deze afweging dient in de grootst mogelijke onafhankelijkheid te gebeuren in het belang van het totale kunstenveld, en op basis van kennis van alle dossiers. Om die reden is het aangewezen dat de administratie deze rol opneemt.

4. De adviescommissie controleert of het voorstel van beslissing kadert binnen de visienota. Dit is een methodologische toetsende rol conform haar decretale opdracht. De adviescommissie kan geen inhoudelijke of budgettaire aanpassingen voorstellen, maar ze kan wel wijzen op mogelijk inconsequenties of hiaten ten opzichte van de visienota. Dit resulteert in een apart advies naast het voorstel van beslissing.
5. De administratie bezorgt het voorstel van beslissing afgetoetst aan visienota en budget, en het advies van de Adviescommissie aan de minister; die nog steeds het recht heeft om af te wijken van dit voorstel.

Motivatie:

Door dit afstemmingsmoment is een betere landschapszorg mogelijk waarbij de negatieve effecten van louter dossiermatige advisering kunnen worden gecompenseerd; de visienota wordt een sterkere inhoudelijke motivatiebasis; de beslissing sluit beter aan op de beleidslijnen uit de visienota in functie van een sterker kunstenveld.

De afstemming door de administratie laten gebeuren zou met voorsprong de minste bijkomende procedurelast betekenen en is een relatief beperkte uitbreiding van de huidige rol van de administratie die nu reeds de budgettaire afstemming doet.

De administratie beschikt niet alleen over alle gegevens, maar ook over de inhoudelijke expertise via de secretarissen, het dossierbeheer en de zakelijk-inhoudelijke controles. Binnen het team Kunsten en Erfgoed zullen in de nabije toekomst inhoudelijke sectorverantwoordelijken worden aangeduid, die zich verder zullen verdiepen in een specifieke sector. Dit spoort met de gewenste evolutie van

het Departement CJM naar een kenniscentrum, en sluit aan bij de werkwijze in Scandinavische landen waar de administratie een sterkere inhoudelijke beleidsvoorbereidende rol heeft.

Hoe beter en toetsbaarder de visienota is opgesteld, hoe minder deze afstemming gaat om inhoudelijke keuzes en hoe meer het gaat om een consequente vertaling van reeds genomen beleidsopties. De administratie is de enige die hierbij de nodige onafhankelijkheid kan garanderen.

Door de adviescommissie een controlerende rol te geven wordt een bijkomende garantie ingebouwd, wat belangrijk is voor de sector, dat de afweging transparant en onafhankelijk gebeurt.

Elk alternatief in de vorm van de installatie van een bijkomende commissie of afstemmingsorgaan, zou een bijkomende procedurestap betekenen en aanleiding geven voor bijkomend getouwtrek en mogelijke belangenvermenging. De aanduiding van de leden zou een moeilijke evenwichtsoefening zijn en onvermijdelijk de deur openzetten voor lobbying.

De piste (van het Kunstenpunt) om de afstemming te laten gebeuren door de voorzitters van beoordelingscommissies of vertegenwoordigers van de commissies maakt dat de voorzitters of vertegenwoordigers een inhoudelijke verdedigende rol gaan opnemen waarbij de sterkste wint, terwijl het niet de bedoeling is om de huidige onafhankelijke methodologische rol van de voorzitters te wijzigen, noch om commissies tegen elkaar uit te spelen.

De piste (van de Adviescommissie) om deze rol aan externe discipline-overstijgende experts te geven met een grote autoriteit is zeer lobbygevoelig, wat zelfs met strikte methodiekafspraken moeilijk te vermijden is.

Voorstel 4/ kennisverhoging commissieleden: gedeeltelijk vaste commissies

Van toepassing op werkingssubsidies en projectsubsidies en beurzen boven 15.000 euro

Voorstel:

1/ De Vlaamse Regering benoemt per commissie voor werkingssubsidies, projectsubsidies en beurzen boven 15.000 euro, drie vaste leden. De commissies worden zoveel mogelijk discipline specifiek (met uitzondering van de functie participatie) samengesteld.

De beoordelingscommissies worden aangevuld met vier tot tien wisselende leden uit de pool afhankelijk van het aantal dossiers. Dit valt binnen het bestaande BVR dat commissies voorziet tussen 3-13 leden. (Via draaiboek kunnen de aantallen binnen deze marge aangepast worden).

Een vast lid dat afwezig is wordt vervangen door een wisselend lid uit de pool.

2/ Het aantal disciplines waarvoor pooleden expertise kunnen hebben wordt beperkt tot 1 plus 1 bijdiscipline.

3/ de rol van neutrale voorzitters met een louter methodologische opdracht, wordt behouden.

Voorstel 1/ vergt een aanpassing van het Besluit VR, voorstel 2/ een aanpassing van de databank Iedereen Kan Zetelen.

Context:

Het nieuwe decreet had de bedoeling om via een pool van commissieleden, waaruit telkens wisselende commissies worden samengesteld, de nadelen te vermijden van vaste commissies zoals het ontstaan van vaste smaak en het "ons kent ons"-principe. Via loutere dossieradvisering zou de focus op de kwaliteit verhogen.

Het wisselende systeem verhindert echter kennisopbouw binnen een commissie en de nodige reflectie over het landschap. De nodige kennisopbouw bij commissieleden situeert zich niet alleen op het niveau van de individuele beoordelaar, maar ook op vlak van de intersubjectiviteit en het gehanteerde begrippenkader. Commissies moeten in hun rol kunnen groeien.

Dit nadeel was een bekend aandachtspunt bij opmaak van het decreet in 2013, maar is onvoldoende kunnen gecompenseerd worden: de voorgenomen werkbezoeken met verslaggeving zijn omwille van de bijkomende werklast¹ en het gebrek aan continuïteit niet in praktijk gebracht.

Niet alleen de kennisopbouw maar ook de kennis op zich, de expertise van een deel van de beoordelaars zou onvoldoende zijn: kennis over zowel de aanvragers en de netwerking, als de samenhang binnen disciplines en het landschap.

Dit heeft enerzijds te maken met de rekrutering van beoordelaars via "iedereen kan zetelen". Beoordelaars konden in deze databank zelf hun expertise aanduiden, maar heel wat beoordelaars hebben disciplines aangevinkt waarvoor ze uiteindelijk slechts beperkte expertise bleken te hebben.

Anderzijds heeft kennis te maken met spontane prospecties: beoordelaars moeten gebeten zijn door een bepaald deel van het kunstenveld en dit vrijwillig gaan prospecteren. Het wisselende commissiesysteem is hierin een negatieve factor: aangezien pooleden niet op voorhand weten in

¹ De uitvoering van 205 werkbezoeken zou een bijkomende werkbelasting betekenen van 615 werkdagen (205x minstens 3 dagen voor voorbereiding/bezoek/verslag) voor de administratie plus de kost voor commissieleden = 205 x2 commissieleden x 2x60/dagdeel= 49.200 euro exclusief verplaatsingskosten en maaltijdvergoeding.

welke commissie ze zullen terechtkomen motiveert dit niet om een specifieke discipline te prospecteren.

Een opmerking van een geheel andere orde is de politieke verantwoordelijkheid. De benoeming van een grote pool beoordelaars door de Vlaamse Regering waaruit de administratie daarna ad hoc commissies samenstelt, heeft als gevolg dat de politiek verantwoordelijken geen zicht hebben op de feitelijke samenstelling ervan terwijl ze er wel op worden afgerekend.

Tenslotte, zien we dat de commissies in de praktijk nu al, ook in het 'wisselende' systeem, zoveel mogelijk per discipline samengesteld worden, en voor meerdere projectrondes na elkaar behouden blijven. Bij elke ronde komen immers dezelfde disciplines (plus de functie participatie) terug in min of meer dezelfde verhoudingen. Voor gemengde praktijken zijn er multidisciplinaire en transdisciplinaire commissies. Disciplinegerichte beoordelingscommissies herintroduceren met een deel vaste leden, zou aansluiten bij wat zich in de praktijk al uitwijst als meest aangewezen werkwijze.

Toelichting:

Dit voorstel is een compromis om de nadelen van zowel vaste commissies (smaakvoorkeuren) als wisselende commissies (gebrekkige kennisopbouw) te beperken. Er wordt niet teruggегреpen naar volledig vaste commissies omwille van de bekende nadelen ervan.

Een verhouding van 3 vaste ten opzichte van minimum 4 wisselende leden (uitgaande van de huidige commissies van 7 leden, al kan dit aantal eenvoudig aangepast worden in het draaiboek) heeft de voorkeur, om de te verwachten machtsverhouding tussen de vaste kern en de wisselende leden te beperken.

Het variabel aantal wisselende leden is mogelijk binnen het huidige BVR dat commissies van 3 tot 13 leden mogelijk maakt. Het lijkt aangewezen deze flexibiliteit te behouden, bijvoorbeeld wanneer men terug met grotere disciplinecommissies zou willen werken.

Voor projectsubsidies en beurzen onder 15.000 euro worden kleinere commissies voorgesteld van 3 wisselende leden, zie voorstel 8.

Er is draagvlak om de rol van neutrale voorzitters met een louter methodologische opdracht te behouden.

Motivatie:

Het voorstel komt tegemoet aan de vraag naar meer continuïteit en kennisopbouw bij beoordelaars. Het laat ook meer coherentie toe tussen adviezen in opeenvolgende rondes.

Er is een grotere duidelijkheid voor zowel de politiek verantwoordelijken als de aanvragers, wie in de commissies zetelt.

De beperking van het aantal disciplines waarvoor poolleden expertise kunnen hebben komt tegemoet aan de vaststelling dat beoordelaars nu teveel disciplines aankruisen waarover ze uiteindelijk geen expertise blijken te hebben.

Voorstel 5/ invoering van een hearing bij werkingssubsidies

Van toepassing op werkingssubsidies

Voorstel:

Invoering van hearings voor alle aanvragers van werkingssubsidies, te situeren nadat beoordelaars het aanvraagdossier hebben gelezen, en voorafgaand aan de advisering.

De bijkomende planlast van de hearing wordt deels gecompenseerd door het schrappen van de verhaalprocedure (zie volgend voorstel).

Dit voorstel vergt een decreetswijziging.

Context:

Uit de enquête blijkt dat een significant deel van de aanvragers (24%) vindt dat de beoordelaars hen niet of onvoldoende konden situeren. Soms kenden de beoordelaars de aanvragers niet of ze kenden het netwerk van de aanvrager onvoldoende om het naar waarde te kunnen schatten. Dit veroorzaakte bij aanvragers frustratie bij het lezen van het voorlopig advies, wat leidde tot interpretatiediscussies bij de repliekprocedure en grote werklast, en uiteindelijke onvrede over de eindbeslissingen.

In o.a. het Erfgoeddecreet bestaat er een hearingprocedure waarbij beoordelaars de aanvrager kunnen zien en horen over zijn aanvraag. Dit wordt algemeen als heel positief en nuttig ervaren.

Toelichting:

Met dit voorstel wordt, samen met de invoering van gedeeltelijk vaste commissies, de kennis van de beoordelaars over de aanvragers en het kunstenveld verhoogd.

Een hearing is een moment waarop de beoordelaars de aanvrager kunnen 'horen' over zijn aanvraag, op het moment dat zij het aanvraagdossier hebben gelezen en daarbij een aantal vragen hebben voorbereid. De aanvrager kan rechtstreeks antwoorden op de vragen van de beoordelaars.

Het doel is om de kennis over de aanvrager te vergroten en om een grotere helderheid te verkrijgen over de positie, werking en plannen van de aanvrager.

Van de hearing wordt geen verslag gemaakt, net zoals van de feitelijke bespreking in de commissie geen notulen worden gemaakt. Het is onderdeel van een interpretatieproces dat uitmondt in het advies.

De bijkomende werklast is hoog maar mits strikte planning haalbaar, zelfs indien alle beoordelaars de hearings mee opvolgen. Dit is in andere landen (bv NDL) niet steeds het geval, er kan ook gekozen worden voor een commissie-afvaardiging van een aantal leden per zitting. Vragen van de BC dienen dan vooraf wel te worden opgesteld.

Door de aanpassing van de indien- en beslissingsdatum wordt de doorlooptijd verlengd met één maand waardoor er in de adviesfase in principe ook iets meer tijd is.

De bijkomende inspanning voor de hearing, geraamd op een kleine 4 werkdagen/beoordelaar wordt grotendeels gecompenseerd door het schrappen van de verhaalprocedure en het verlichten van de

replikprocedure, die een “winst” van 3.5 dagen kan opleveren.² Het is een piekmoment maar het doet zich maar 1 keer per vijf jaar voor.

De hearing wordt best onmiddellijk, of minstens vrij snel, gevolgd door de advisering waarbij we uitgaan van 3/4u hearing + 1 u advisering/organisatie. In dat geval kunnen bvb drie organisaties per dag gehoord en geadviseerd worden, of er zijn 6 hearings/dag en de dag erna 6 adviezen mogelijk. Dit komt neer op een vergader-investering van elke beoordelaar van ongeveer 2 vergaderdagen/2weken tijdens een adviesperiode van 8 weken, of 2 vergaderdagen/3weken uitgaande van een adviesperiode van 12 weken. Dit zou planbaar en aanvaardbaar moeten kunnen zijn voor werkgevers.

Motivatie:

Er is directe communicatie mogelijk waardoor de beoordelaars een beter zicht krijgen op de positie, de werking en het netwerk van de aanvrager.

De foutenmarge van interpretaties en inschattingen bij advisering wordt verkleind: na lezing van het dossier kunnen commissieleden vragen stellen ter verduidelijking. De aanvrager heeft daarnaast nog de kans om materiële fouten recht te zetten in het voorlopig advies door de repliekprocedure (zie voorstel “schrappen van verhaalprocedure”).

Doordat de foutenmarge bij het voorlopig advies wordt verkleind zal er ook minder nood zijn aan inhoudelijke betwistingen bij de repliek waardoor de repliekprocedure zelf kan verlicht worden (zie voorstel “schrappen van verhaalprocedure”). Deze beperking kan via communicatie en aanpassing van de digitale format (beperking van de reactievelden) versterkt worden.

Het draagvlak voor een hearing is groot in de sector, zowel bij aanvragers, beoordelaars, belangenbehartigers, steunpunt, als Adviescommissie.

In het Erfgoeddecreet bestaat reeds een hearingprocedure die algemeen als positief wordt ervaren.

² De totale werkbelasting voor de hearings wordt geraamd op een kleine 4 werkdagen/beoordelaar, terwijl het schrappen van de verhaalprocedure (zie voorstel 6) ongeveer 2 werkdagen/beoordelaar oplevert, en de repliekprocedure 1,5 dag, ervan uitgaande dat de voorgestelde lichtere repliekprocedure de belasting terugdringt van ongeveer 3.5 werkdagen tot 2 werkdagen/beoordelaar.

Voorstel 6/ schrapping van de verhaalprocedure, lichtere repliekprocedure

Van toepassing op werkingssubsidies

Voorstel:

- 1/ De verhaalprocedure en alle daarmee samenhangende stappen zoals het voorzien van een verhaalcommissie, worden geschrapt.
- 2/ De repliekprocedure wordt voor iedereen dezelfde en gelijk toegankelijk (zowel bij een positief als negatief voorlopig advies).
- 3/ de repliekmogelijkheid wordt beperkt tot de rechtzetting van materiële fouten (correcties) zoals in het nieuwe Erfgoeddecreet. De formulering wordt overgenomen uit het Erfgoeddecreet.
- 4/ In de digitale format wordt de reactieruimte bij repliek beperkt.

Voorstellen 1, 2, 3 vergen een decreetswijziging, voorstel 4 een aanpassing van KIOSK.

Context

De huidige dubbele repliek- en verhaalprocedure heeft een aantal zware nadelen.

- Hoge plan- en werklust:

de werklust van de repliek- en verhaalprocedure samen bedroeg 2/3 van de pré-adviesprocedure³: de adviesprocedure werd bij de repliek- en verhaalprocedure bijna volledig overgedaan. Dit stond niet in verhouding tot de reële verbetering van de adviezen.

- Hoge complexiteit, waardoor veel misverstanden ontstonden:

de repliek, enkel voor positief geadviseerden, wordt behandeld door dezelfde commissie +1extra lid terwijl het verhaal, enkel voor negatief geadviseerden, door een andere commissie behandeld wordt, waarvoor eerst een ontvankelijkheidstoets gebeurt door een verhaalcommissie.

- Ongelijke behandeling:

positief geadviseerden kunnen feitelijke fouten rechtzetten, terwijl negatief beoordeelden via verhaal enkel procedurefouten kunnen inroepen.

³ Replieken (167 replieken). Vergaderingen: 20.5 werkdagen (totaal van 15 cies, of **3/2 dag per cie. of beoordelaar**)+ 20.5x3 werkdagen adm. (x3 voor voorbereiding, redactie en communicatie) + kost van 23.370 euro (41 dagdelen* 8 beoordelaars * 60 euro = 19680 euro + 41 dagdelen* 1 voorzitter * 90 euro = 3690 euro). Voorbereiding: Repliekvoorbereiding door commissies: 300,6 werkdagen (elk dossier wordt gelezen door 8 beoordelaars aan 1.5u/dossier of 167 replieken: 15 cies= 11 replieken/cie of beoordelaar of x1.5u= 16.5u of **2d/beoordelaar**), **Totaal repliekinvestering/beoordelaar: ong 3.5 dag.**

Verhalen (54 verhalen: Vergaderingen: **8** werkdagen (totaal van 15 cies, of **1/2dag per cie. of beoordelaar**) + 8x3 werkdagen adm. + kost van 8160 euro (16 dagdelen * 7 beoordelaars * 60 euro = 6720 euro + 16 dagdelen * 1 voorzitter * 90 euro = 1440 euro). Voorbereiding door commissies: 172,8 werkdagen (elk dossier wordt gelezen door 7 beoordelaars+ v z aan 3u/dossier, of 54 verhalen:15cies= 3.6/cie of beoordelaar x3u=10.8 of **3/2 dag/beoordelaar**), **Totaal verhaalinvestering/beoordelaar: ong 2 dagen.** Voorbereiding repliek en verhaal door administratie: 185 werkdagen, Verhaalcommissie (=adviescommissie): 3720 euro + 33,6 werkdagen administratie.

Ter vergelijking: Pre-adviesvergaderingen (300 aanvragen): **46** werkdagen (voor 15 cies, of **3 dagen/cie of beoordelaar.**) + 46x3 werkdagen adm. + kost van 46.920 euro (92 dagdelen * 7 beoordelaars * 60 euro = 38640 euro + 92 dagdelen * 1 voorzitter * 90 euro = 8280 euro). Voorbereiding: 300:15 cies=20 dossiers/cie of beoordelaar aan 2u voorbereiding+nalezen advies/dossier= 40u/beoordelaar of 5 dagen/beoordelaar. Totaal adviesinvestering/beoordelaar: **ong 8 werkdagen.**

De repliekprocedure, die in principe enkel bedoeld was om materiële fouten recht te zetten, gaf aanleiding tot nieuwe discussies. KD art. 45 bepaalt nu enkel dat de schriftelijke reactie geen *nieuwe* inhoudelijke of zakelijke elementen mag bevatten. Dit heeft de deur opengezet voor inhoudelijke discussies: men kon de interpretaties van *bestaande* elementen betwisten, ook al omdat het digitaal format vrij veel reactieruimte toeliet.

Na behandeling van alle ingediende reacties (167 replieken + 54 verhalen) werden in totaal slechts 17% van de artistieke adviezen gewijzigd qua categorie, van de zakelijke adviezen werd 23% gewijzigd.

Toelichting

Het schrappen van de verhaalprocedure betekent een belangrijke werklastvermindering (zie voetnoot) maar geen verlies aan reactiemogelijkheid voor de aanvrager. Het repliekrecht wordt immers behouden en de Raad van Stateprocedure blijft de juridische grond voor betwisting van de beslissing.

De verhaalprocedure, die een procedure is om procedurefouten aan te kaarten, kan geschrapt worden juist omdat het in zekere zin een dubbelop is van de Raad van State procedure. Het enige verschil ligt erin dat de verhaalprocedure tijdens de besluitvorming plaatsvindt, niet erna, wat in geen enkele van de ons bekende decretale kaders voorkomt.

De repliekprocedure blijft een belangrijk reactiemoment om mogelijke voorkomende materiële fouten recht te zetten. De formulering van de repliek kan bijvoorbeeld overgenomen worden uit het Besluit van de VR bij het cultureel erfgoeddecreet:

“Art. 47. De aanvrager kan een repliek formuleren op het voorlopige advies en bezorgt die, binnen een termijn van tien werkdagen na het bezorgen van het voorlopige advies, aan de administratie. In de repliek kan de aanvrager reageren op feitelijke onjuistheden in het voorlopige advies. Elementen opgenomen in de repliek kunnen slechts aanleiding geven tot een aanpassing van het voorlopige advies voor zover ze voldoen aan de voormelde bepaling.

Art. 48. Rekening houdend met de repliek formuleert de bevoegde beoordelingscommissie een definitief advies.”

Motivatie

Het schrappen van het verhaalrecht zorgt voor een vereenvoudiging van de procedure, een aanzienlijke werklastvermindering en een grotere helderheid in de communicatie.

Een sterkere beperking van het repliekrecht voor enkel negatief beoordeelde wordt niet voorgesteld omdat dit een grotere ongelijkheid zou creëren: ook positief beoordeelde kunnen in het advies materiële fouten vinden.

Voorstel 7/ afschaffing van jaarlijkse actieplannen, vervanging door eenmalig geactualiseerd beleidsplan

Van toepassing op werkingssubsidies

Voorstel:

1/ Het jaarlijks in te dienen actieplan wordt afgeschaft, en daarmee ook de koppeling aan de uitbetaling van het eerste voorschot.

2/ Om een correcte basis voor het jaarlijkse toezicht mogelijk te maken wordt éénmaal per beleidsperiode, na bekendmaking van de subsidiebeslissing, een geactualiseerd beleidsplan gevraagd waarin de aanvrager de plannen aanpast aan de toegekende subsidie (indiendatum zie voorstel 12).

De indiening gebeurt via KIOSK, waarbij de velden voor de actualisering van het beleidsplan gekopieerd worden uit de velden van de aanvraag (dit is nu reeds voorzien), waardoor de planlast voor het aangeven van de aanpassingen minimaal is.

3/ De jaarlijkse indiening van het werkingsverslag wordt behouden. Dit valt onder de reguliere motivatieplicht en blijft noodzakelijk in functie van gegevensverzameling en monitoring.

4/ Het toezicht wordt verder geoptimaliseerd door de uitvoering van lichtere desk-controles en gerichte bezoeken ter plaatse. (optimalisering is reeds bezig, vergt geen decreetswijziging).

De indiening van het werkingsverslag gebeurt eveneens via KIOSK, waarbij de velden gekopieerd worden uit het geactualiseerd beleidsplan en waarbij eenvoudig aan te geven is of het plan is uitgevoerd, of waar afwijkingen zich situeren. Dit is nu reeds voorzien, waardoor de toezichten vereenvoudigd kunnen worden.

Voorstellen 1/ en 2/ vergen een decreetswijziging.

Context

In het huidige decreet wordt er bij werkingssubsidies een jaarlijkse updating gevraagd van de inhoudelijke plannen voor het komende jaar, wat een jaarlijks terugkerende planlast inhoudt voor organisaties.

De indiening van deze actieplannen is momenteel een decretale voorwaarde voor de uitbetaling van het eerste voorschot (45% begin februari).

De actieplannen worden momenteel niet voorgelegd aan de commissie (om de procedure niet te verzwaren met een bijkomende evaluatiefase), maar worden aan het dossier toegevoegd in functie van het jaarlijkse toezicht twee jaar later. Ter voorbereiding van het toezicht worden de actieplannen grondig gelezen als toetsingsbasis van het werkingsverslag.

Toelichting

De toekenning van een werkingssubsidie voor vijf jaar betekent dat zowel artistieke peers als administratie en de Regering vertrouwen hebben in de kwaliteit van de organisatie op basis van een grondige artistieke en zakelijke evaluatie. Profiel, uitstraling, het type producties en de manier van werken zijn in dat opzicht belangrijker dan de details van de concrete initiatieven. Het jaar na jaar aan de overheid bezorgen van gedetailleerde plannen is om die reden niet noodzakelijk. Er is vertrouwen in het algemene meerjarige beleidsplan, al dient dit wel te sporen met het toegekende budget.

Het schrappen van de actieplannen zou tegemoetkomen aan de vraag van aanvragers om de planlast te verminderen. Om toch een correcte basis voor het toezicht te behouden wordt voorgesteld om

eenmalig, na beslissing van het subsidiebudget, een geactualiseerd beleidsplan op te vragen. Dit is nodig omdat het toegekende bedrag dikwijls sterk afwijkt van het gevraagde bedrag en de vooropgestelde plannen daarmee meestal niet haalbaar zijn: er moet geschrapt worden. Deze actualisering is in feite een bescherming van de aanvrager: zo kan hij niet afgerekend worden op niet-gepresteerde activiteiten uit een onmogelijk uit te voeren aanvraagdossier.

In het Erfgoeddecreet wordt van de organisaties ook geen actieplan gevraagd. Daar wordt echter met elke organisatie een beheersovereenkomst afgesloten waarin opgelijst wordt waarvoor de toegekende middelen moeten worden ingezet, wat dan als basis voor het toezicht dient. Dit is in het kunstenveld geen realistisch alternatief: er kan op dit ogenblik niet met elk van de 205 gesubsidieerde kunstorganisaties een beheersovereenkomst worden onderhandeld, al valt te onderzoeken of daar in de toekomst naartoe gewerkt kan worden.

Het is niet meer dan normaal deugdelijk bestuur dat elke organisatie na de subsidiebeslissing haar plannen en begroting bijstuurt. Dit geactualiseerd beleidsplan aan de overheid bezorgen is geen grote planlast. De logica van KIOSK is dat aanvraag, actualisering en werkingsverslag steeds op dezelfde manier worden opgevraagd, met terugkerende velden die automatisch uit het voorgaande kunnen gekopieerd worden. Dit is nu reeds voorzien, waardoor de planlast voor het aangeven van de aanpassingen minimaal is.

Er wordt niet geraakt aan de jaarlijkse indiening van werkingsverslag en aan wat een werkingsverslag moet inhouden. De jaarlijkse indiening van werkingsverslagen is niet alleen verplicht in functie van de motivatieplicht over de besteding van overheidsmiddelen, het is ook noodzakelijk voor de gegevensverzameling in functie van monitoring en rapportering.

De manier waarop het toezicht uitgevoerd wordt, wordt verder vereenvoudigd. Er is nu reeds een grondige aanpassing doorgevoerd door de administratie waardoor een desk-controle van 2 dagen teruggebracht is tot een paar uur. De toezichten ter plaatse blijven een belangrijk toetsingsmoment, ook in functie van de verder uit te bouwen expertiserol van de administratie. Dit zijn modaliteiten van uitvoering die kunnen gebeuren binnen de huidige toezicht bepalingen, en vergen geen decreetswijziging.

Consequenties:

Het geactualiseerd beleidsplan zal voor de latere jaren van de beleidsperiode steeds minder detail bevatten. Om die reden zal het toezicht op de besteding van de middelen naarmate de beleidsperiode vordert steeds meer een toetsing worden aan de doelstelling en de algemene uitgezette lijnen, dan aan concrete geplande acties of producties.

Motivatie

Planlastvermindering voor organisaties en dossierverlichting voor de administratie, waarbij tegelijk gezorgd wordt voor een correcte basis voor de uitoefening van het toezicht op de besteding van overheidsmiddelen.

Voorstel 8/ kleine wisselende commissies voor kleine subsidies

Van toepassing op beurzen en projectsubsidies onder 15.000 euro

Voorstel:

gevraagde subsidies onder 15.000 euro worden beoordeeld in kleine wisselende commissies van 3 leden.

Context:

De subsidieprocedure bij projectsubsidies op vlak van advisering, uitbetaling en controle is momenteel niet gedifferentieerd in functie van het subsidiebedrag, nochtans laat het kunstendecreet wel een differentiatie toe volgens subsidiehoogte, wat gedelegeerd is naar het Ministerieel besluit.

Momenteel worden beurzen en projecten ongeacht het bedrag beoordeeld door 7 commissieleden. Voor kleinere subsidiebedragen is dit een relatief grote commissie-werklast.

Ter vergelijking: andere kleine subsidies zoals kunstenaarstoelagen (max. 15.000 euro), residentietoelagen en tegemoetkomingen voor buitenlandse presentatieplekken (max. 7.000 euro) worden niet aan een beoordelingscommissie voorgelegd en enkel door de administratie beoordeeld.

Toelichting

Het voorleggen van kleine subsidies aan kleinere commissies van slechts 3 leden kan een reëel verlichting betekenen in werklast voor commissies (de dossiers worden over meer beoordelaars gespreid) én in kosten. Uitgaande van de dossiers ingediend in 2017 zou dit voor 44,82% van de dossiers of 411 dossiers/jaar een verlichting betekenen. De commissiekost zou dalen met ruim 30.000 euro⁴, gerekend aan 3 leden per commissie in plaats van 7.

Er wordt niét voorgesteld om voor de beurzen en kleine projectsubsidies onder 15.000 euro zonder beoordelingscommissies te werken omdat het gaat over artistieke praktijken en kunstenaars. Voor deze individuele artistieke beoordeling beschikt de administratie momenteel nog niet over voldoende expertise.

Motivatie:

Werklastvermindering voor beoordelaars en kostprijsvermindering van de procedure.

Kleine commissies met wisselende leden heeft de voorkeur boven de vaste kern van commissies (zie voorstel 5) omdat dit laatste een zwaardere werkbelasting van de vaste kern zou inhouden en het voordeel van het te kunnen spreiden van dossiers over vele wisselende kleine commissies dan vervalst. Dit lijkt zwaarder te wegen dan het voordeel van een vaste kern op meer kennisdoorstroming bij de advisering van kleine subsidies. De drie leden moeten wel alle drie deelnemen aan de beoordeling, bij verlet moet voor vervanging gezorgd worden.

⁴ 171 PS aan gemiddeld 8/dagdeel x4 leden x60 euro/dagdeel + 240 B aan gemiddeld 12/dagdeel x4 leden x60 euro/dagdeel = 9.600 euro +15 euro/voorbereiding/commissielid x 411x4leden = 24.660. Totaal: 9.600+24.660 = 34.260 euro.

Voorstel 9/ kleine subsidies uitbetalen in 1 keer

Van toepassing op beurzen, projectsubsidies en Tussenkomen Buitenlandse Publieke Presentatiemomenten (TBPP) onder 7.000 euro

Voorstel:

Besliste subsidies onder 7.000 euro in één keer uitbetalen, na beslissing.

Dit voorstel vergt een wijziging van het Ministerieel besluit (gedelegeerd door KD en BVR).

Context:

Momenteel zijn er een aantal verschillen in de manier waarop kleine subsidies worden uitbetaald:

- beurzen en projecten worden ongeacht het bedrag uitbetaald via een voorschot van 90% en een saldo van 10% na indiening verantwoording.
- Bij TBPP boven 3.000 euro (de TBPP is beperkt tot max. 7.000 euro) gebeurt de uitbetaling via voorschot 90% en saldo 10% na indiening verantwoording en via voorschot 70% en saldo 30% indien het een buitenlandse aanvrager betreft.
- Bij TBPP onder 3.000 euro moet de aanvrager alles vooruitbetalen, aangezien 100% van de uitbetaling pas achteraf gebeurt, na indiening verantwoording.

Toelichting:

Het voorstel voorziet in een administratieve verlichting door voor alle subsidies onder 7.000 euro het bedrag in één keer 100% uit te betalen.

Bij TBPP aan buitenlandse aanvragers kan overwogen worden om de 70/30 regel te behouden, omdat terugvorderingen in het buitenland moeilijker toe te passen zijn, en er bij onregelmatigheden toch minstens al meteen het saldo kan worden ingehouden.

Motivatie:

Voor kleine subsidies onder 7.000 euro is het risico op foute besteding relatief beperkt en het resterende saldo is weinig significant om als stok achter de deur te functioneren.

Het grensbedrag van 7.000 euro komt uit het Rekendecreet: voor deze subsidies is de verantwoordingsplicht reeds zeer beperkt (zie verder onder voorstel Controle).

Uitgaande van de beurzen en projectdossiers onder 7.000 euro ingediend in 2017, zou dit voor 22,78% dossiers of 239 dossiers/jaar een administratieve verlichting betekenen.

Het is een regel in het voordeel van de kunstenaar aangezien de bedragen onder 7.000 euro in drie kwart van de gevallen naar beurzen, toelagen of projectsubsidies aan kunstenaars gaat. Projecten van organisaties situeren zich eerder boven deze grens.

Bij kleine subsidies kan een overheid zonder grote risico's uitgaan van vertrouwen. De strenge artistieke selectie functioneert als kwaliteitsgarantie: dit project of kunstenaar is het vertrouwen en de aanmoediging waard.

De stok achter de deur om de aanvrager tot indiening van een verantwoording aan te sporen blijft sterk: wie geen verantwoording indient riskeert de volledige terugvordering.

Voorstel 10/ geen zakelijk-beheersmatig verslag meer voor projectsubsidies OR onder 15.000 euro

Van toepassing op projectsubsidies aan organisaties tussen 7.000-15.000 euro

Voorstel:

De verantwoording van kleine projectsubsidies aan organisaties verlichten tot enkel een inhoudelijk verslag, zoals het geval is bij projectsubsidies aan kunstenaars.

Dit voorstel vergt een wijziging van het Ministerieel besluit (gedelegeerd door KD en BVR).

Context:

Momenteel is de verantwoordingsplicht voor kunstenaars reeds beperkt tot een louter inhoudelijk verslag ongeacht het subsidiebedrag en de vorm (projectsubsidies, beurzen, kunstenaarstoelagen, residentietoelagen, tegemoetkoming buitenlandse presentatieplek). Deze bepaling is in het Kunstendecreet opgenomen op basis van het Rekendecreet. Ook voor projectsubsidies aan organisaties onder de 7.000 euro geldt deze regel.

De kunstenaars en organisaties moeten de financiële verantwoordingsstukken wel ter beschikking houden, maar ze moeten ze niet actief bezorgen. Indien er signalen zijn dat een financiële verificatie noodzakelijk is, kan het departement dit alsnog controleren. Er kunnen steekproefsgewijze controles gebeuren.

Organisaties moeten ter verantwoording van projectsubsidies van méér dan 7.000 euro naast een inhoudelijk ook een zakelijk-beheersmatig verslag indienen. Dit bestaat uit de resultatenrekening, het overzicht van medewerkers en vergoedingen + een korte toelichting bij het overzicht van de gemaakte kosten en opbrengsten, maar ook hier worden geen bewijsstukken van de gemaakte kosten opgevraagd.

Toelichting:

Het grensbedrag waaronder projectsubsidies aan organisaties enkel verantwoord moeten worden via een inhoudelijk verslag optrekken van 7.000 naar 15.000 euro, zou uitgaande van de dossiers 2017, voor 12.76% dossiers of 31 projectdossiers/jaar een reële planlastvermindering betekenen voor aanvrager en administratie.

Er wordt geen zakelijk-beheersmatig verslag meer gevraagd, de uitbetaling van het saldo gebeurt op basis van enkel de inhoudelijke verantwoording. Er worden wel steekproeven gehouden.

Motivatie:

Door het zakelijk-beheersmatig verslag te vervangen door gerichte steekproefsgewijze controles (op 5% van de dossiers) is er planlastvermindering maar worden er toch voldoende controlemechanismen ingebouwd om de correcte aanwending van de subsidies te verzekeren.

Dit is het huidige systeem voor subsidies onder 7000 euro en dit werkt goed genoeg op vlak van verantwoording en controle om het systeem uit te breiden tot 15.000 euro.

Het gaat over een zeer beperkt risico. Het gaat om 18 projectdossiers organisaties uitgaande van 2017, voor een totaalbedrag van 183.700 euro in 2017. Dit vertegenwoordigt 0.2% van het totaalbudget voor kunstensubsidies (exclusief Kunstinstellingen, indien inclusief Kunstinstellingen is dit % nog lager). Het bedrag van alle subsidies onder 7.000 euro was in 2017 0,1% van het totaal bedrag aan kunstensubsidies (zonder Kunstinstellingen). Het gaat dus om een stijging van 0.1% naar 0.3% van het kunstenbudget (zonder Kunstinstellingen).

Voorstel 11/ Kunstinstellingen: artistieke en zakelijke eindverantwoordelijke zijn mandaatfuncties van 2x 6jaar

Van toepassing op Kunstinstellingen

Voorstel:

Beperking van het mandaat van de artistieke en zakelijke eindverantwoordelijke in Kunstinstellingen tot 6 jaar, eenmaal verlengbaar (dus 2x6j).

Aan de lopende contracten verandert niets (afgesproken evaluatieregels blijven uiteraard gelden). De regel zou pas van toepassing zijn op toekomstige vacatures.

Dit voorstel vergt een decreetswijziging.

Toelichting

Door het principe van de mandaatfunctie wordt voldoende periodiciteit en vernieuwing binnengebracht in de artistieke programmatie en het zakelijk beleid van een Kunstinstelling. Binnen een periode van 12 jaar moeten lijnen zijn uitgezet.

De beperking van de functie van de artistieke en zakelijke eindverantwoordelijke in erkende Kunstinstellingen tot een mandaat van 6 jaar, zou pas in werking treden wanneer bij de betrokken organisatie een vacature vrijkomt voor deze functie. Dit geldt dus enkel voor nieuwe aanwervingen, lopende contracten worden niet onderbroken.

De omschrijving “artistieke of zakelijke eindverantwoordelijke” is een generieke term die in elke Kunstinstelling een andere specifieke benaming kan hebben: algemeen directeur, algemeen coördinator, intendant, artistiek directeur,... Doel van deze algemene omschrijving is het omvatten van al deze verschillende benamingen. Er wordt gefocust op de eindverantwoordelijken, zij die een grote impact hebben op de inhoudelijke en zakelijke lijn van de organisatie.

Motivatie:

Het kan leiden tot meer diversiteit en vernieuwing in het kunstenlandschap.

Het kan deze functies aantrekkelijker maken voor binnen- en buitenlandse experts (directeurs) en zo de nodige artistieke dynamiek waarborgen.

Leidinggevenden kunnen ervaring opdoen in het ene huis en daarna eventueel in een ander huis aan de slag, zo ontstaat rotering van de expertise.

Voor de andere functies behoort het tot de verantwoordelijkheid en de bekwaamheid van de betrokken besturen om zelf de nodige checks and balances, evaluaties en beleid te ontwikkelen over de manier waarop hun directie, verantwoordelijkheden en delegaties intern geregeld worden. Dit is vastgelegd via de beheersovereenkomsten waarin verwachtingen zijn opgenomen inzake corporate governance.

Voorstel 12/ beslissingsdatum verschuiven naar 1/10, indieningsdatum naar 1/12

Van toepassing op alle werkingssubsidies (ook Kunstinstellingen en ondersteunende organisaties)

Voorstel:

- de beslissingsdatum voor werkingssubsidies aanpassen naar 1/10
- de indieningsdatum voor werkingssubsidies aanpassen naar 1/12 van het voorgaande jaar
- de indiendatum voor het geactualiseerd beleidsplan (voorstel 7) aanpassen van 31/10 naar 15/12.

Deze drie verschuivingen zouden ook gelden voor subsidies aan Kunstinstellingen en ondersteunende organisaties die momenteel niet dezelfde indiendatum maar wel dezelfde beslissingsdatum hebben als reguliere werkingssubsidies.

- Aanvragers van werkingssubsidies die op 1/10 zouden vernemen dat ze geen subsidie krijgen, kunnen uitzonderlijk een aanvraag indienen voor projectsubsidie op 31/10 (normale indiendatum 15/9).

Dit voorstel vergt een wijziging van het decreet en BVR.

Context en toelichting:

De VR heeft bij de beslissing over de WS Kunstenorganisaties 2017-2021 in juni 2016 besloten om in alle decreten de beslissingsdatum voor werkingssubsidies aan te passen naar 1/10, zodat dit valt na de begrotingsbesprekingen die jaarlijks doorgaan in september. Deze beslissingsdatum is ondertussen opgenomen in het nieuwe decreet Sociaal-Cultureel Werk. De andere decreten zullen volgen.

Om de doorlooptijd niet met twee maanden te verlengen, stellen we voor ook de indieningsdatum te verschuiven van 31 oktober naar 1 december. Dit is slechts 1 maand en niet 2 maanden, omdat het anders 31/12 zou worden. De Vlaamse Overheid sluit haar kantoren tussen 25/12 en 1/1, bijgevolg is er in de week voor 31/12 geen helpdesk, geen monitoring, geen telefonische inhoudelijke ondersteuning mogelijk. Bovendien zal de bijkomende hearing de procedure niet verkorten.

De Kunstinstellingen en ondersteunende organisaties dienen hun beleidsplan in op 30 oktober (sic, KD art 83), maar hebben dezelfde beslissingsdatum als de reguliere werkingssubsidies. De enige reden voor de latere indiendatum is deze groep buiten de piek te houden, maar dat is niet persé noodzakelijk. Voor de eenvoud kan de aanpassing dus ook voor deze groep dossiers gelden.

Dit heeft wel een aantal gevolgen:

1/ Organisaties zouden tussen 1/10 en 31/10 slechts 1 maand de tijd hebben om hun beleidsplan te actualiseren (zie voorstel 7), terwijl dat nu 4 maanden is (30/6 tot 31/10).

Mits een goede planning van de organisatie is een kortere termijn wel haalbaar, maar een minimum is toch 2 maanden. Vandaar het voorstel om de indiendatum voor het geactualiseerd beleidsplan aan te passen naar 15/12. 15 december wordt verkozen boven 15 januari om de administratie de tijd te geven de indiening voor kerst nog te registreren, en de indieners een plan-stressvrije kerstvakantie te geven. 15 december is in het Erfgoeddecreet de datum voor indiening van werkingssubsidies.

2/ De overgangperiode voor uitstromende kunstenorganisaties vermindert met drie maanden. Dit is weinig om een organisatie volledig stop te zetten: i.p.v. een half jaar van de aflopende subsidie kunnen ze maar 3 maand van die aflopende subsidie inzetten voor overgangs- of ontslagregelingen waardoor de aanleg van sociaal passief onder druk komt. De vooropzeg van ontslagnemend personeel loopt mogelijk ook door in het jaar waarin de organisatie geen subsidie meer krijgt.

Een remediëring in de vorm van een overgangssubsidie voor uitstromers werd becijferd maar wordt niet voorgesteld omdat dit zeer duur zou worden én niet het gewenste signaal is naar de organisaties: bij stopzetting lost de overheid het toch wel op. Organisaties moeten zich in de mate van het mogelijke hierop voorbereiden.

3/ Organisaties die op 1/10 de beslissing van stopzetting krijgen zouden hun aanvraag niet meer kunnen herwerken tot een projectsubsidie voor het volgende jaar, aangezien de indiendatum hiervoor 15/9 is en de beslissingsdatum 15/01. Over de volgende ronde van 15 januari wordt pas beslist op 15 mei, waardoor men minstens vijf maanden zonder inkomsten zou moet overbruggen (als er al een projectsubsidie zou worden toegekend).

Het voorlopig advies, dat rond april-mei naar de aanvrager gaat, geeft wel al een indicatie. Organisaties die in het voorlopig advies een negatief advies krijgen kunnen wel al een projectaanvraag voorbereiden tegen 15/9.

Organisaties die echter een positief advies kregen maar pas in de fase van de aftoetsing aan de visie-nota en het budget afvallen, kunnen dit niet. Enkel voor deze organisaties wordt voorgesteld om de indiendatum voor projectsubsidies uitzonderlijk uit te stellen naar 31/10.

Motivatie:

De budgetvraag wordt voorgelegd aan de VR op een moment dat er begrotingstechnisch over kan onderhandeld worden: de kans op extra budget voor kwalitatief goed beoordeelde is hier realistischer dan bij beslissing in juni.

De indiendata van aanvragen van werkingssubsidies, geactualiseerde beleidsplannen en in een bepaald geval projectsubsidies, worden mee verschoven in functie van werkbare procedures en klant-vriendelijkheid.

B. Technische aanpassingen

B1/ vereenvoudiging zakelijk criterium

Voorstel:

Bij het zakelijke criterium de twee gelijkaardige onderdelen:

- a) het sporen van de artistieke met de zakelijke planning
- en b) een haalbare en realistische begroting

vervangen door één algemener lid:

“kwaliteit en haalbaarheid van het zakelijk-financiële plan” bvb.

Dit voorstel vergt een decreetswijziging.

Context en toelichting:

Bij werkingssubsidies bestaat het criterium voor de toetsing van het zakelijk beheer uit vijf onderdelen (KD art. 28 §2):

- a) het sporen van de artistieke met de zakelijke planning;
- b) een haalbare en realistische begroting;
- c) de evenwichtige samenstelling van de raad van bestuur, rekening houdend met maatschappelijke en culturele diversiteit;
- d) de wijze waarop de organisatie bestuurd wordt;
- e) een kwaliteitsvol personeelsbeleid voeren met bijzondere aandacht voor de correcte vergoeding van kunstenaars;

Bij projectsubsidies uit drie onderdelen:

- a) het sporen van de artistieke met de zakelijke planning;
- b) een haalbare en realistische begroting;
- c) aandacht voor een correcte vergoeding van kunstenaars.

Er zijn nu reeds werkafspraken om in het beoordelingsformat het veld b) in te vullen met enkel de woorden “zie boven”.

Motivatie:

Er is een grote verwantschap tussen a) en b), in de praktijk wordt het al samen beoordeeld.

Het is een vereenvoudiging van de beoordelingsformat zonder enig inhoudelijk verlies.

B2/ aankoopcommissie Collectie VG: benoeming voor 5 jaar, visienota na 6 maanden

Voorstel:

- de aanstelling van de aankoopcommissie verlengen tot 5 jaar
- de termijn om de visienota op te maken verlengen van 1 maand tot 6 maanden.

Dit voorstel vergt een wijziging van het BVR.

Context en toelichting:

Het Kunstendecreet voorziet in de aanstelling van een aankoopcommissie om de minister te adviseren over aankopen van kunstwerken voor de Collectie Vlaamse Gemeenschap. De aanstelling gebeurt momenteel voor drie jaar.

Momenteel bepaalt het decreet dat deze commissie na aanstelling 1 maand de tijd heeft om een visienota te schrijven als kader en richtlijn voor de aankoopvoorstellen.

Motivatie:

Een visienota opstellen kost meer dan 1 maand tijd: een commissie moet zich kunnen inwerken en zich vertrouwd maken met het profiel en de doelstellingen van de Collectie Vlaamse Gemeenschap; een visienota vergt zowel een analyse van de staat van de huidige collectie als een analyse van actuele bewegingen in het kunstenveld; het vergt enige tijd om met drie experts, met elk een eigen parcours en visie, een gedeelde coherente visie en meerjarenplan te ontwikkelen.

Een aanstelling voor 3 jaar is kort, zeker wanneer er eerst aan een visienota wordt gewerkt, en het aantal experts die in aanmerking komen voor de functie is beperkt.

De aanstelling verlengen tot 5 jaar houdt weinig risico in: het jaarlijkse aankoopbudget is bescheiden (250.000 euro).

B3/ presentatieplekken: geen opdracht maar een initiatief

Voorstel:

De term “opdracht” wijzigen in “initiatief” zodat de borgstelling nodig bij overheidsopdrachten kan worden geschrapt en het btw-knelpunt kan worden opgelost.

Dit voorstel vergt een wijziging van het BVR.

Context en toelichting:

Dit gaat over een bepaling in het uitvoeringsbesluit over buitenlandse presentatieplekken.

Momenteel bepaalt het uitvoeringsbesluit, art. 88, dat de overeenkomst die met elke buitenlandse presentatieplek wordt afgesloten, met als doel op die plek een Vlaamse productie te kunnen presenteren, een aantal elementen moet bevatten, namelijk:

1° de omschrijving van de ~~opdracht~~; *initiatief*

2° het overeengekomen bedrag en de wijze van betaling;

~~3° de eventuele borgstelling;~~

4° de looptijd van de overeenkomst;

5° de wijze van vermelding van de Vlaamse Gemeenschap op de communicatie-instrumenten van de presentatieplek..

Doordat de samenwerking rond de presentatie van een productie in het uitvoeringsbesluit een ‘opdracht’ genoemd wordt, treden de vereisten voor overheidsopdrachten in werking. Zo is een vrij hoog bedrag als borgstelling nodig en wordt er op een overheidsopdracht BTW aangerekend, tenzij de opdrachtnemer geheel of gedeeltelijk is vrijgesteld van BTW. Dit wordt echter pas duidelijk nadat beslist is om deze organisatie te ondersteunen als presentatieplek, waardoor sommige organisaties BTW afdragen en andere niet.

Deze onduidelijkheid over de al dan niet Btw-vrijstelling maakt het moeilijk voor zowel administratie als organisatie om de exacte kost te begroten.

Motivatie:

De vraag naar een borgstelling is voor de meeste presentatieplekken een probleem en in deze werkcontext vreemd. De wijziging van de term “opdracht” in “initiatief” lost beide knelpunten op.